

Istungidokument

B9-0144/2024

26.2.2024

RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja avalduse alusel

vastavalt kodukorra artikli 132 lõikele 2

kriitiline olukord Kuubas
(2024/2584(RSP))

**Gabriel Mato, Michael Gahler, Leopoldo López Gil, Paulo Rangel,
Antonio López-Istúriz White**
fraktsiooni PPE nimel

**Euroopa Parlamendi resolutsioon kriitilise olukorra kohta Kuubas
(2024/2584(RSP))**

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Kuuba kohta, eelkõige 12. juuli 2023. aasta resolutsiooni ELi ja Kuuba vahelise poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu seisu kohta, arvestades liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja äsjast külaskäiku saareriiki¹,
 - võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kuuba Vabariigi vahelist poliitilise dialoogi ja koostöö lepingut², mis allkirjastati 2016. aasta detsembris ja mida kohaldatakse ajutiselt alates 1. novembrist 2017,
 - võttes arvesse Kuuba põhiseaduse artiklit 5,
 - võttes arvesse 16. detsembri 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti ning muid rahvusvahelisi inimõigustealaseid lepinguid ja õigusakte,
 - võttes arvesse mõiste „kodanikuühiskonna organisatsioon“ määratlust *Euroopa Liidu Teatajas*,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõiget 2,
- A. arvestades, et 5. juulil 2017 andis Euroopa Parlament poliitilise dialoogi ja koostöö lepingule oma nõusoleku selgete tingimustega, mis on seotud inimõiguste ja demokraatia parandamisega Kuubas, kusjuures need tingimused sisaldavad ka peatamisklauslit inimõigusi käsitlevate sätete rikkumise korral; arvestades, et lisatud resolutsioonis paluti Kuuba ametivõimudel lubada Euroopa Parlamendi delegatsioonidel riiki siseneda ja oma partneritele juurde pääseda;
- B. arvestades, et ELi ja Kuuba vahelise poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu mitmes artiklis, nimelt artiklites 1, 2 ja 3 on sätestatud selged põhimõtted võrdsuse, vastastikkuse, vastastikuse austuse, kontaktide tugevdamise, dialoogi ja koostöö kohta mõlema ühiskonna vahel;
- C. arvestades, et poliit- ja meelsusvangide arv Kuubas on järsult kasvanud, jõudes 2024. aasta 31. jaanuaril 1066 isikuni, sealhulgas 33 isikut, kes olid kinnipidamise ajal alaealised, mida on kaheksa korda rohkem kui 2018. aastal, ning viimase 12 kuu jooksul on see arv suurenenud 170 isiku võrra, mis võrdub keskmiselt rohkem kui 14 poliitiliselt motiveeritud kinnipidamisega kuus; arvestades, et inimõiguste organisatsioonid on dokumenteerinud ka üle 11 000 n-ö ennetava süüdimõistmise, mille eest määratav keskmine karistus on kaks aastat ja 10 kuud;
- D. arvestades, et ÜRO on varem väljendanud Kuubale muret usujuhtide kinnipidamise ja

¹ Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2023)0280.

² ELT L 337I, 13.12.2016, lk 3.

vangistamise pärast riigis; arvestades, et 16. novembril 2023 saatsid viis ÜRO erimenetluste volitatud esindajat ja raportööri Kuubale teatise, milles nad kirjeldasid Kuuba poolset evangeelsete pastore ja katoliku preestrite, moslemi vaimulike ning Yoruba/Santería usujuhtide süstemaatilist tagakiusamist, vangistamist ja piinamist, ning mõistsid selle hulka;

- E. arvestades, et inimõiguste organisatsioonid dokumenteerivad endiselt Kuuba ametivõimude tegevust väljendusvabaduse, rahumeelse kogunemise ja ühinemisvabaduse õiguse jätkuval mahasurumisel riigis, millega summutatakse eriarvamusi ja võetakse sihikule inimõiguste kaitsjad;
- F. arvestades, et Euroopa Parlament on Euroopa välisteenistusele korduvalt meelde tuletanud, et sõltumatu kodanikuühiskonna esindajate osalemine poliitilistes dialoogides ja lepingu koostööprojektides on poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu oluline osa, nagu on rõhutatud artiklis 36, ning et lepingu allkirjastamisest alates püsivad olukorda, kus sõltumatu kodanikuühiskonna esindajatele ei anta koostöö rahalisi vahendeid ning nad ei saa lepingus osaleda ja selle asemel saavad koostöö rahalisi vahendeid ja lepingus osaleda üksnes riigi osalusega või riigi kontrollitavad äriühingud, tuleks kohe muuta;
- G. arvestades, et 2. jaanuaril 2024 avalikustas ÜRO Kuuba režiimile saadetud süüdistuskirja, milles seda süüdistatakse sunniviisilises töös, mis on üks kaasaegse orjapidamise vorm, mille on hukka mõistnud inimkaubanduse ja orjuse eriraportöörid; arvestades, et mitmed rahvusvahelised organisatsioonid on mõistnud hukka asjaolu, et Kuuba tsiviiltöötajaid, nagu arstid, õpetajad, meremehed, insenerid, kunstnikud ja sportlased, kes teenivad välismaal, sunnitakse osalema inimkaubanduses otseselt põhivabadusi mõjutavate sunniseaduste ja -määruste tõttu, seal hulgas karistusseadustiku artikkel 176, Mincexi 2020. aasta resolutsioon 368, rändeseadus ja 2012. aasta dekreet nr 306;
- H. arvestades, et Kuubale järk-järgult peale surutud režiim välistab igasugused väljavaated demokraatlikeks muutusteks, kuna Kuuba põhiseaduse artiklis 5 on sätestatud, et Kuuba unikaalne martinistlik, fidelistlik ja marksistlik-leninlik kommunistlik partei on kõige kõrgem poliitiline jõud ning ühiskonna ja riigi valitseja, ning artiklite 4 ja 229 kohaselt ei ole kehtivat poliitilist süsteemi võimalik muuta;
- I. arvestades, et vaatamata aastatepikkusele nõudmisele, et saareriiki on vaja külastada, keelduvad Kuuba võimud süstemaatiliselt lubamast Euroopa Parlamendi ametlikel komisjonidel, delegatsioonidel ja osadel fraktsioonidel, rahvusvahelistel inimõiguste organisatsioonidel ja muudel inimõiguste olukorra sõltumatutel vaatlejatel, sealhulgas ÜRO eriraportööridel, Kuubasse siseneda;
- J. arvestades, et 23. novembril 2023 andis Euroopa Parlamendi esimeeste konverents loa ajutise delegatsiooni saatmiseks Kuubasse pärast Kuuba suursaadiku 20. septembri 2023. aasta kutset Belgiasse ja Euroopa Liitu; arvestades, et 19. detsembril 2023 teavitas Kuuba parlamendi asepresident ELi suursaadikut Kuubas oma keeldumisest Euroopa Parlamendi delegatsiooni vastu võtta koos põhjendusega, et „ei soovi, et teda külastaksid Kuuba huve kahjustavad ja täielikult Ameerika Ühendriikide seisukohti toetavad Euroopa Parlamendi liikmed“; arvestades, et Kuuba Vabariigi suursaadik viitas 25. jaanuaril 2024. aastal Euroopa Parlamendi presidendile saadetud kirjas Euroopa

Parlamendi Kuuba ajutise delegatsiooni esimehele ja veel kahele liikmele kui isikutele, kes säilitavad sidemeid ja toetavad selliseid kodanikke ja organisatsioone, kes on kandanud terroriaktide põhjal ... isikute ja üksuste riiklikku loetellu; arvestades, et 2023. aasta novembris võeti Euroopa Parlamendi ruumides vastu Kuuba parlamendi delegatsioon;

- K. arvestades, et Euroopa Parlament on andnud Kuuba aktivistidele Sahharovi auhinna mõttevabaduse eest kolmel korral: Oswaldo Payá sai auhinna 2002. aastal, Daamid Valges 2005. aastal ja Guillermo Fariñas 2010. aastal; arvestades, et Sahharovi auhinna laureaate ja nende sugulasi ahistatakse ja hirmutatakse ikka veel järjepidevalt ning neil ei lasta riigist lahkuda ega rahvusvahelistel üritustel osaleda;
- L. arvestades, et poliitilise dialoogi ja koostöö leping ei ole täitnud oma põhieesmärki – parandada põhivabaduste kasutamist Kuubas;
1. peab kahetsusväärseks, et hoolimata poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu jõustumisest möödunud ajast ei ole demokraatia, vabaduste ja inimõiguste olukord Kuubas paranenud; rõhutab, et vastupidi, inimõiguste olukord saarel on veelgi halvenenud ja halvenenud, rikkudes selgelt ja süstemaatiliselt lepingu põhisätteid;
 2. rõhutab kõigi poolte kohustust täita poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu siduvaid sätteid ning järgida inimõiguste universaalsuse põhimõtet; tuletab meelde, et poliitilise dialoogi ja koostöö leping sisaldab inimõiguste klauslit, mis on ELi rahvusvaheliste lepingute tavapärase oluline osa ning võimaldab inimõigusi käsitlevate sätete rikkumise korral lepingu peatada;
 3. mõistab kõige karmimalt hukka Kuuba režiimi poolt muu hulgas meelevaldajate, poliitiliste teisitimõtlejate, usujuhtide, inimõiguste aktivistide ja sõltumatute loomeinimeste vastu toime pandud süstemaatilised inimõiguste rikkumised ja nende väärkohtlemise; nõuab tungivalt, et Kuuba ametivõimud repressioonipoliitika viivitamata lõpetaksid; mõistab hukka usuvabaduse puudumise Kuubas;
 4. tunneb muret poliitvangide arvu murettekitava suurenemise pärast, mis on alates 2018. aastast kasvanud rohkem kui kaheksa korda, mis muudab Kuuba Ladina-Ameerika poliitiliste aktivistide ja teisitimõtlejate suurimaks vanglaks; nõuab, et viivitamatult ja tingimusteta vabastatakse kõik isikud, kes on meelevaldselt kinni peetud üksnes inimõiguste, sealhulgas väljendusvabaduse ja rahumeelse kogunemise vabaduse kasutamise tõttu; nõuab samuti, et loobutaks alusetutest kriminaalsüüdistustest ja paguluses viibivatel isikutel lubataks riiki tagasi pöörduda;
 5. mõistab hukka Kuuba režiimi tava jätta seaduslikud kodanikuühiskonna organisatsioonid ELi ja Kuuba kodanikuühiskonna seminaridelt välja; peab vastuvõetamatuks, et Euroopa välisteenistus ja ELi delegatsioon Havannas leppisid kokku Kuuba demokraatliku opositsiooni ning sõltumatute ja seaduslike Kuuba ja Euroopa kodanikuühiskonna organisatsioonide väljajätmises poliitilistest ja inimõigustealastest dialoogidest, kuna Kuuba ametivõimud ei ole neid kinnitanud, jättes seega poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu suures osas oma eesmärgist ilma ning minnes vastuollu Euroopa Parlamendi ja lepingu allkirjastanud ELi liikmesriikide tahtega;
 6. väljendab sügavat muret sunniviisilise töö pärast Kuubas ja mõistab hukka Kuuba riigi

juhitud sunniviisilise töö, eelkõige meditsiinibrigaadides, kuid millesse on kaasatud ka õpetajad, meremehed, insenerid, kunstnikud, sportlased ja teised; mõistab hukka asjaolu, et 78 % rahvusvahelistel missioonidel osalevatest vabatahtlikest teatas, et nad on lähetatud vastu nende tahte vastaselt või pidid osalema struktuuriliste sunnitingimuste kohaselt;

7. märgib, et 2023. aasta novembris koheldi Kuuba parlamendi liikmeid, sealhulgas Kuuba parlamendi sekretäri Homero Acostat Euroopa Parlamendis lugupidavalt ja võeti soojalt vastu; tunnistas, et Euroopa Parlamendi kui ainsa Euroopa institutsiooni, kellel ei ole lubatud Kuuba territooriumile siseneda, jätkuv kõrvalejätmine on vastuvõetamatu ja poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu rikkumine; lükkab tagasi Kuuba otsuse keelduda parlamendi ajutise delegatsiooni visiidist ning nõuab tungivalt, et Kuuba ametivõimud järgiksid poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu põhimõtteid ning lubaksid parlamendil riiki siseneda; nõuab, et kooskõlas poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu võrdsuse, vastastikkuse ja vastastikuse austuse põhimõtetega võetaks vastu sarnased meetmed, millega keeldutaks rahvuskogu või Kuuba režiimi esindajatel parlamendi ruumidesse lubamast, ning et juurdepääsu keelamist laiendataks ka teistele ELi institutsioonidele;
8. nõuab, et Kuuba ametivõimud annaksid poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu kohaselt juurdepääsu Euroopa Parlamendi, teiste ELi institutsioonide ja liikmesriikide ning sõltumatute inimõiguste organisatsioonide delegatsioonile, et jälgida kohtuprotsesse ning külastada sadu aktiviste ja tavalisi Kuuba kodanikke, kes on endiselt vangistatud sõna- ja kogunemisvabaduse õiguse kasutamise eest; palub komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal tõstatada asjaolu, et Euroopa Parlamendile on taas keeldutud juurdepääsu andmisest igasugustele kontaktidele Kuuba ametivõimudega, ning nõuda tungivalt, et nad pööraksid selle otsuse viivitamata tagasi;
9. kordab oma üleskutset nõukogule kohaldada kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) sätteid ja võtta vastu sanktsioonid nende suhtes, kes vastutavad jätkuvate inimõiguste rikkumiste eest Kuubas, alustades sanktsioonide kehtestamisest Miguel Díaz-Caneli kui Kuuba julgeolekujõudude käsuliini kõige kõrgema astme juhi ning teiste Kuuba valitsuse kõrgete ametnike ja kõigi poliitvangide vangistamise eest vastutavate isikute suhtes;
10. kordab oma nõudmist, et EL käivitaks poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu artikli 85 lõike 3 punkti b, et taotleda ühiskomitee viivitamatut kokkukutsumist, kuna Kuuba valitsus rikub lepingut, mis kujutab endast eriti pakilist juhtumit, mis peaks viima lepingu peatamiseni; rõhutab, et need rikkumised hõlmavad demokraatlike põhimõtete püsivat ja olulist rikkumist, samuti inimõiguste ülddeklaratsioonis sätestatud ning poliitilise dialoogi ja koostöö lepingu artikli 1 lõikes 5 rõhutatud põhiliste inimõiguste ja põhivabaduste eiramist; rõhutab, et asjaolu, et Kuuba režiim ei tegele selliste rikkumistega, hoolimata Euroopa Parlamendi korduvatest üleskutsetest seda teha, peaks kaasa tooma lepingu peatamise;
11. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Kuuba valitsusele ja rahvusassambleele, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, komisjonile, ELi inimõiguste eriesindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, ÜRO inimõiguste ülemvolinikule ning

Ladina-Ameerika ja Kariibi Riikide Ühenduse liikmesriikide valitsustele ja liikmetele.